

JAARVERSLAG 2024

Opera Compact

Voorwoord

In 2024 sloot Opera Compact de eerste periode als cultuurplaninstelling van de provincie Limburg af. Omdat voor de volgende periode (2025-2028) aanvragen ingediend werden in februari en de beschikkingen daarvan gedurende het jaar binnenkwamen, was het vooral een jaar waarin de in 2023 gemaakte plannen tegen het licht van de praktijk gehouden werden. De conclusies die daaruit getrokken werden gaven het gezelschap meer helderheid over haar exacte positie in het culturele veld. Daarnaast zagen twee bijzondere producties het licht, die dankzij vruchtbare coproducties een unieke bijdrage aan het Limburgse cultuurlandschap vormden en zowel inhoudelijk als maatschappelijk de Opera Compact-signatuur met een groeiend publiek deelden.

Brusselseweg 804
6219 NP Maastricht

Sybrand van der Werf

Artistiek Leider
t. 06 202 690 60

Fenna Ograjensek

Zakelijk Leider
t. 06 186 690 76

info@operacompact.nl

WWW.OPERACOMPACT.NL

IBAN NL27 TRIO 0379 202 816

KvK 30216778

btw-id NL816894346B01

Samenvatting in cijfers

In 2024 werden numeriek de volgende resultaten behaald:

- aantal première's: 2 ('Fairy Jungle' en 'Fairy Queen').
- aantal voorstellingen: 39, waarvan 27 educatievoorstellingen.
- publiek (bij benadering): 2694.
- aantal directe opdrachtnemers: 35.
- 1 nieuwe compositie ('Fairy Queen' door Mark Pütz).
- aantal nieuwe uitvoeringslocaties: 11.

Profiel van de organisatie

// *Wie zijn wij?* Opera Compact is een Limburgs operagezelschap dat in, met en vanuit de regio toegankelijke en verrassende producties maakt van hoge artistieke kwaliteit.

// *Wat willen we?* Opera Compact wil verwonderen, vermaken én bevragen door middel van operavoorstellingen in direct contact met een breed publiek.

// *Waarom willen we dat?* Kunst stelt mensen in staat de dagelijkse worstelingen te delen door uit te drukken: 'dit gaat over jou'. Kunst legt met liefde het menselijk onvermogen bloot, verbindt en geeft daardoor kracht. Zo helpt kunst bij het innemen van een positie in de maatschappij. Opera als combinatie van verhaal en muziek spreekt tot het hoofd én hart als begrip tekort schiet, dwars door alle bevolkingslagen heen.

// *Hoe bereiken we dat?* We produceren voorstellingen op unieke locaties, spelen in middelgrote theaters en bezoeken andere plekken waar opera normaal niet komt (festivals, marktplaatsen, kastelen, etc). We schromen niet bestaand materiaal te bewerken om ons tot een hedendaags publiek te verhouden. Mede door een kleinere schaal komen voorstellingen letterlijk dichtbij.

Talentontwikkeling, educatie en cultuurparticipatie horen als vanzelf bij onze doelstellingen.

Opera Compact wordt als Cultuurplaninstelling structureel gesteund door de provincie Limburg. Vanuit onze vestigingsplaats

beeld uit Fairy Queen

Maastricht produceren wij een opera voor een middelgroot publiek (300 à 500 personen per voorstelling) op een unieke locatie en/of in middelgrote zalen in de hele provincie en daarbuiten. Daarnaast maken wij mobiele, verrassende (festival)producties.

Met een gemengde pool van artiesten van hoge artistieke kwaliteit (zo mogelijk uit de eigen regio), middels unieke samenwerkingen met bedrijven, op bijzondere locaties, met talentontwikkeling en gerichte educatie en door niet voor de hand liggende combinaties met verenigingen, verbreden wij ons publiek en dringen door tot in de haarvaten van de maatschappij.

Bestuur en medewerkers

Stichting Opera Compact bestaat uit twee directeur-bestuurders: Sybrand van der Werf (artistiek leider) en Fenna Ograjensek (zakelijk leider), gecontroleerd door een raad van toezicht. Op opdrachtbasis worden zangers, instrumentalisten en technici aangetrokken en artistieke teams samengesteld. Daarbij maken we een mix van bekenden en nieuwe artiesten. Na elk project sturen we opdrachtnemers een evaluatie; daarin krijgt Opera Compact dit jaar een gemiddelde score van 4,7 op 5. Mensen zien mogelijkheden hun artistieke ei kwijt te kunnen en voelen zich gehoord en gezien. Daardoor slagen we er in artiesten van zeer hoge kwaliteit aan ons te binden en vinden zij een plek om hun specifieke kwaliteiten met publiek te delen.

Onze platte organisatie vertaalt zich naar een solidair verloningsbeleid: iedereen factureert hetzelfde bedrag per werkdag. Na indexering bedraagt dit in 2024 € 262,50 exclusief BTW. Query Design verzorgt de grafische vormgeving, fotografe is Sanne Linssen. Boekhouder Art Buro Limburg, een onafhankelijke accountant en externe vertrouwenspersoon maken de organisatie compleet.

In de najaarsvergadering met de Raad van Toezicht en bestuur namen we afscheid van de voorzitter van het RvT-bestuur, Marnix Ruiter. Voor de positie werd een vacature opgesteld, die begin 2025 gevuld werd.

Begin 2024 schreef het bestuur van Opera Compact aan drie meerjaren-aanvragen; voor het Fonds Podiumkunsten, de Provincie Limburg en de Gemeente Maastricht. Alleen de eerste werd niet gehonoreerd. Dit betekende een verschuiving in budgettaire mogelijkheden voor de komende 4 jaar. Op basis daarvan voerde het bestuur strategische gesprekken over de nieuwste productie 'Madama Butterfly' in het bijzonder en voor de komende beleidsperiode 2025-2028 in het algemeen. Daarbij werd de conclusie getrokken dat we, ten einde een relevante positie ten opzichte van de grotere gezelschappen te garanderen, trouw blijven aan de productionele en financiële "compactheid" van het gezelschap.

Werkmethodes en successen

Naast de herneming en verkoop van de bestaande producties 'De Toorn van Babel' (nog 3 voorstellingen in 2024) en de educatievoorstellingen 'Van 't Padje af' (nog 14 voorstellingen) en 'Vrijheid Blijheid' (nog 7 voorstellingen) creëerde Opera Compact in

beeld uit Fairy Jungle

2024 twee voorstellingen: 'Fairy Queen' en de bijhorende educatievoorstelling 'Fairy Jungle'.

Hernemingen

Aan het begin van het jaar werd de voorstelling 'Vrijheid Blijheid' (de educatievoorstelling horende bij 'Fidelio' uit 2022) 7 keer gespeeld op het Sophianum College te Gulpen. We speelden ook twee in 2023 geproduceerde voorstellingen: 'De Toorn van Babel' (een zaalvoorstelling over interculturele miscommunicatie, voorstelling in Maastricht en Roermond) en de educatievoorstelling 'Van 't padje af'. Deze laatste voorstelling speelde onder andere op het Zomerfestival Voerendaal, in het Openluchttheater Brunssum en op diverse basisscholen in Limburg. De reacties op beide voorstellingen zijn onverminderd positief en we zijn zelf ook tevreden met de manier waarop de voorstellingen communiceren met het publiek. Respectievelijk culturele verschillen en zelfbeeld bij kinderen worden in de twee voorstellingen muzikaal en beeldend gedeeld met het publiek.

Fairy Queen

Als grote productie nam 'Fairy Queen' het leeuwendeel van organisatie en financiering in beslag. De voorstelling was een samensmelting van de originele barokopera van Henry Purcell en een nieuwe 'club'-bewerking door componist Mark Pütz. Naast het kostuum- en decorontwerp van Sanne Puyk verzorgde Wieger Steenhuis de "digitale scenografie". Met motion-capture (het real-time registreren van bewegingen) en imaging technieken werden projecties echt theatraal ingezet, zoals bijvoorbeeld de transformatie van de geprojecteerde schaduw van een van de spelers die de vorm van een ezel aannam. Een staaltje state-of-the-art scenografie! Dit artistieke traject vroeg veel voorbereiding: met componist Mark Pütz doorlopend vanaf 2023, voor het scenografische gedeelte hielden we experimentsessies op 18 januari bij Het Magisch Theatertje en met zangers en artistiek team van 13 tot en met 17 mei bij Opera Zuid.

De cast was al voor 2024 grotendeels rond: op 8 april 2024 hielden we de laatste audities bij Opera Zuid, waar jong talent de revue passeerde voor de rol van Helena. De casting van de dragqueens (een participatief element: twee dragqueens stonden symbool voor de betovering in de voorstelling) vond in januari plaats dankzij bemiddeling van inclusiviteitscoach (en voormalig dragqueen) John Niessen.

De muzikale bewerking was bedoeld als mix van origineel en volledig nieuw geschreven materiaal, waar het "muzikale DNA van Purcell" steeds voelbaar bleef. Op basis van het (muzikale) scenario bleef deze compositie tot en met de zomer van 2024 groeien. Een doorloop van het eerste gedeelte van het materiaal bij studio Trypoul te Neerkant op 20 juni betekende ook een eerste kennismaking met het volledige orkest: 2 violen, altviool, cello,

beeld uit Fairy Queen

contrabas, toetsen (synths en clavecimbel) en gitaar.

De voorstellingen vonden plaats in poppodium de Nieuwe Nor (DNN). Omdat men daar normaliter geen theater ontvangt, laat staan maakt, laat staan opera, gaven we de praktische productie veel aandacht. Rik Schormans, voormalig hoofd techniek bij Opera Zuid was hoofd techniek bij DNN en dankzij zijn know-how was het communiceren tussen de verschillende werelden eenvoudiger. Daarnaast was de samenwerking met floormanager en vrijwilligerscoördinator uitstekend. De Nieuwe Nor werkt voornamelijk met vrijwilligers en hun inzet was cruciaal voor een goed voorstellingsverloop. Vanaf 11 januari verzekerde Opera Compact zich ook van de coproductie met het Cultura Nova Festival. Voor ons zowel financieel als marketingtechnisch van grote waarde. De ticketverkoop werd verzorgd door PLT Theaters. De techniek werd verzorgd door onze vaste partner SLF Group Rental + Sales, die in een vroeg stadium in zowel het artistieke als organisatorische proces betrokken werden.

Met de voorstellingen van 'Fairy Queen' zijn we bijzonder tevreden. De mix van opera en moderne digitale technieken (zowel qua beeld als qua muziek) werd niet alleen door ons, maar ook door peers en publiek als vernieuwd ervaren. Het publiek was onverminderd enthousiast en ook meer divers (zeker qua leeftijd) - deze mix past bij ons en werkt!

Op social media ontstond echt een "buzz" - het was iets wat je binnen de programmering van het festival "gezien moest hebben". Publiek mocht foto's en filmpjes maken wat niet gebruikelijk is bij opera en dit werd zelfs door ons gestimuleerd. Door de samenwerking met Cultura Nova stonden we niet alleen in de theatergids van PLT, maar ook in hun festivalkrant en werden we meegenomen in hun online campagne. Opnieuw is Opera Compact in staat geweest veel free publicity te genereren bij o.a. De Limburger, online platforms en L1. L1 Televisie maakte verschillende nieuwsitems over de productie en een verkorte versie integraal uit op de Limburgse televisiezender. In voorgaande jaren lieten we een spotje voor de radio maken. Omdat we naar een andere en meer specifiekere gerichte manier van marketing zochten, legden we contact met Park1 in Venlo. Hun social-media-campagne vergrootte ons bereik enorm (253.823 vertoningen en een bereik van 68.303 unieke mensen) en gaf daarom reden deze manier van marketing door te zetten.

Fairy Jungle

Vanuit dezelfde thema's rond liefdesdiversiteit creëerden we de educatievoorstelling voor 14+ 'Fairy Jungle'. Na een korte creatie- en repetitieperiode met actrice Eva Custers, tenor Tim Stoter en regisseur Sybrand van der Werf (waar ook input verwerkt werd van jongeren van Theaterschool De Zuiderlingen) ging de voorstelling op 17 maart in Het Magisch Theatertje in première. Het onder jongeren zeer actuele thema van gender, identiteit en seksualiteit staat in deze vrolijke, muzikale info-revue centraal. Op het Limburg Festival was een

beeld uit Fairy Jungle

korte versie te zien, daarna op het jeugdtheaterfestival Toekoer in Hasselt. Bijzonder tevreden zijn we met een uitnodiging van de Gemeente Beekdaelen, waar 'Fairy Jungle' in jongerenhunk The Basement stond: een bijzonder laagdrempelige locatie waar we in direct contact met onze doelgroep over de beladen thematiek konden praten! De overige voorstellingen waren op scholen.

Als extraatje organiseerde Opera Compact op de basisschool in Schinveld een extra lessenreeks als onderdeel van "de Rijke Schooldag": op uitnodiging van Gemeente Beekdaelen speelden we de voorstelling 'Van 't Padje af' en namen docenten Lio de Bock en Sanne Puyk de kinderen mee in de wereld van de hoofdpersoon van de voorstelling; Samsa. Een bijzondere serie die onze maatschappelijke doelstellingen meer dan waar maakten. Het maakte ook duidelijk dat Opera Compact buiten de reguliere (theater)kanalen gevonden wordt: zo verbreden we niet alleen publiek, maar ook afzetmarkt.

Financiële verantwoording

In verhouding tot andere producties was 'Fairy Queen' een duurdere productie, wat mede kwam door het technische element (digitale scenografie en de benodigde techniek). Naast de vaste bijdrage van de Provincie Limburg ontvingen we een bijdrage van Gemeente Maastricht (gericht op de educatie), een co-productiebijdrage van Cultura Nova en een financiële bijdrage van een aantal fondsen (Stichting FSI, VSB Fonds en stichting Rosas Donemus). De inkomsten van de ticketverkoop vielen tegen: ondanks de inbedding in het Cultura Nova Festival haalden we niet de totale uitverkoop. Misschien trok de mix niet het meer behoudende publiek of viel de voorstelling in het grote aanbod van het festival wat minder op. Dankzij stevige budgetcontrole kon het project financieel goed kon worden afgesloten. Zakelijk en artistiek leider leveren een eigen bijdrage aan de productie om de begroting-realisatie sluitend te houden. Na afrekening van het project bedraagt deze donatie € 55.225, bestaande uit niet uitbetaalde, maar wel gewerkte, uren van artistieke leiding en de zakelijke leiding.

Vooruitblik

Als gezegd wil Opera Compact haar unieke schaalgrootte en de daarmee samenhangende productionele flexibiliteit waarborgen. We blijven het gegeven trouw dat we voor relatief bescheiden uitkoopsommen (kleinere producties tussen de € 1000 en € 2500 en grotere tussen de € 7500 en € 9000) hoge kwaliteit kunnen bieden en zien de "compactheid" van de producties als een unieke artistieke kans anders tegen het platgetreden repertoire aan te kijken. Daarin hebben we voor onze 'Madama Butterfly' al mooie stappen gezet.

2025 is een vol jaar: maar liefst 4 premières (tegen 2 in 2024) over het gehele productionele bereik van Opera Compact. In verzorgingscentra, scholen, op locatie en in het theater. Maar met de hernieuwde steun van overheden, private fondsen en publiek zien we dit jaar vol vertrouwen tegemoet.

**tekeningen gemaakt tijdens
de Rijke Schooldag Schinveld**

